

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **K. M.**, nar. ..., st. příslušnost Egyptská arabská republika, t. č. pobytem S. 1197, U. H., zastoupeného Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s., se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2016, č.j. OAM-1730/DS-PR-P12-2016,

t a k t o:

- I.** Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2016, č.j. OAM-1730/DS-PR-P12-2016 **s e zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

Včas podanou žalobou žalobce brojil u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2016, č. j. OAM-1730/DS-PR-P12-2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle ust. § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci z důvodu nepřipustnosti jeho žádosti podle ust. § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Za stát příslušný k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti

v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ či „Dublinské nařízení“), byla určena Italská republika (dále jen „Itálie“).

II. Napadené rozhodnutí

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že dne 17. 10. 2016 byl žalobce zadržen Policií ČR, jakožto osoba, která pobývá na území ČR neoprávněně, a podle ust. § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, byl zajištěn a umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Drahonice. Lustrací v systému EURODAC bylo zjištěno, že žalobce požádal dne 6. 4. 2016 o udělení mezinárodní ochrany ve Švýcarsku.

V průběhu správního řízení byl s žalobcem za přítomnosti tlumočnicka arabského jazyka proveden dne 1. 11. 2016 pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu tohoto pohovoru žalobce vypověděl, z jakého důvodu odešel z Egypta do České republiky. Žalobce uvedl, že z Egypta odcestoval do Libye, odkud se dostal na lodi nelegálně do Itálie. V Itálii byl kontrolován policií, která s ním sepsala protokol a sejmula mu otisky prstů. Následně byl žalobce umístěn do záchytného tábora. Z Itálie cestoval do Švýcarska, kde požádal o azyl. Přibližně po čtyřech měsících odcestoval do Německa, kde byl rovněž kontrolován policií a umístěn do záchytného tábora, odkud však odešel do ČR. Žalobce chtěl navštívit svého přítele, který bydlí v Českých Budějovicích. Na území ČR nemá žalobce žádné příbuzné.

Žalovaný odkázal na čl. 3 odst. 1 a 2 Dublinského nařízení a uvedl, že bylo jeho povinností zkoumat, zda je ve smyslu tohoto nařízení dána příslušnost ČR k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobci, pročež přikročil k hodnocení naplnění jednotlivých dublinských kritérií obsažených v čl. 8 až 15 Dublinského nařízení. Žalovaný však dospěl k závěru, že dublinská kritéria nejsou v případě žalobce aplikovatelná, neboť žalobce je zletilou osobou, nemá žádné rodinné příslušníky, kteří by na území členských států EU požívali mezinárodní ochrany či měli status žadatelů o mezinárodní ochranu, příp. ani sourozence žádající v tomtéž období rovněž o mezinárodní ochranu. Nemá ani žádné rodinné příslušníky nebo svobodné nezletilé sourozence, kteří by pobývali na území členských států EU. Žalobce není držitelem platného povolení k pobytu jiného členského státu EU a žalovaný ani nezjistil, že by žalobce překročil nedovoleným způsobem hranice některého členského státu ze třetí země. Konečně není žalobce ani občanem státu, který je ve vztahu k ČR osvobozen od vízové povinnosti.

V případě žalobce tedy nebylo naplněno žádné z kritérií, které by určilo příslušnost ČR či konkrétního členského státu k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Proto žalovaný aplikoval čl. 3 odst. 2 Nařízení Dublin III, podle něhož je v takovém případě příslušný první členský stát, v němž byla žádost podána. Ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů v systému EURODAC jednoznačně vyplynulo, že žalobce podal jako první žádost o udělení mezinárodní ochrany na území Švýcarska, pročež žalovaný vyhodnotil, že tento stát je příslušný k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Z tohoto důvodu žalovaný odeslal dne 20. 10. 2016 do Švýcarska žádost o přijetí žalobce zpět. Dne 24. 10. 2016 obdržel žalovaný odpověď švýcarské strany, v níž se podává, že Švýcarsko se necítí odpovědné za posouzení azylové žádosti žalobce, neboť již dne 15. 4. 2016 zaslalo žádost o převzetí žalobce do Itálie, která svou odpovědnost implicitně uznala. Dne 27. 7. 2016 poté odeslaly švýcarské orgány Itálii informaci o prodloužení doby k transferu žalobce, neboť tento uprchl. Žalovaný tedy uzavřel, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je i nadále Itálie.

Žalovaný se rovněž zabýval tím, zda v případě Itálie neexistují závažné důvody domnívat se, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky pro přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. K tomu žalovaný poznamenal, že Itálie je povinna objektivně a nestranně v souladu se všemi zásadami a zárukami azylového práva posoudit žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Na úrovni EU, ani na úrovni Rady Evropy nebylo vydáno žádné rozhodnutí, které by deklarovalo, že azylový systém Itálie vykazuje nedostatky ve smyslu citovaného ustanovení. Žalovaný uvedl, že si je vědom rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) v případě Tarakhel proti Švýcarsku (stížnost č. 29217/12) ze dne 4. 11. 2014, který zakázal transfer afghánské rodiny do Itálie s odůvodněním, že Švýcarsko si nezajistilo od italských orgánů dostatečné záruky, že bude zachována celistvost rodiny a zejména nezletilým dětem bude zaručena adekvátní péče. To však není případ žalobce, který není nezletilou osobou a není součástí širší rodiny, která by do Itálie měla být transferována.

Žalovaný dále poukázal na to, že ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „UNHCR“), jako nejvyšší orgán dohlížející nad dodržováním a naplňováním Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Newyorského protokolu z roku 1967, nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie. Žalovaný uvedl, že si obstaral i poslední vyjádření UNHCR k situaci v Itálii obsažené v jeho doporučeních z července 2013, které naopak jednoznačně hovoří o zlepšení tamní situace oproti předcházejícím letům, a to jak v oblasti přijímacích podmínek pro žadatele o mezinárodní ochranu, tak z hlediska kvality vedených řízení ve věcech mezinárodní ochrany a dodržování dalších standardů společného evropského azylového systému. Žalovaný rovněž zdůraznil, že po červenci 2013 již UNHCR nevydal žádné negativní stanovisko ve vztahu k realizaci návratů do Itálie požadující, aby se členské státy zdržely transferů žadatelů o mezinárodní ochranu do této země, jak to učinil například zcela jednoznačně a aktuálně v případě Řecka. Žalovaný nezjistil žádné objektivní a aktuální informace, které by jakékoliv závažné riziko ve smyslu mezinárodních závazků při návratu žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie potvrzovaly. Žalobce v protokolu o podání vysvětlení výslovně uvedl, že důvodem jeho vycestování z Itálie bylo vypršení platnosti průkazu k přechodnému pobytu. Neuvedl tedy žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že v Itálii nejsou dodržovány standardy společného evropského azylového systému.

Žalovaný pro úplnost dodal, že Itálie je členem EU a tamější státní orgány jsou schopny zajistit náležitou ochranu lidských práv. Itálie je považována nejen ze strany ČR, ale i dalších členských států EU za bezpečnou zemi původu. Rovněž skutečnost, že v Itálii ročně požádají o udělení mezinárodní ochrany tisíce uprchlíků, svědčí podle žalovaného o neexistenci obav uprchlíků z tamního azylového systému.

Dle názoru žalovaného tedy neexistují obavy z toho, že by byl italský azylový systém zatížen nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, pročež požádal dne 1. 11. 2016 Itálii o přijetí žalobce zpět na své území. Dne 15. 11. 2016 marně uplynula lhůta pro odpověď. Podle čl. 25 odst. 2 Dublinského nařízení platí, že pokud nebyla dodržena dvoutýdenní lhůta k zaslání odpovědi, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek povinnost přijmout dotyčnou osobu zpět. Z uvedených důvodů žalovaný shledal, že byly naplněny podmínky pro zastavení azylového řízení z důvodu nepřijatelnosti žádosti.

III. Žaloba

V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítal porušení ust. § 2, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a dále porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec a čl. 17 nařízení Dublin III. K žalobě připojil návrh na přiznání odkladného účinku. Konkrétně žalobce uvedl, že má výhrady proti způsobu posouzení podmínek pro jeho předání do Itálie. V důsledku návratu do Itálie by byl totiž vystaven zacházení odporujícímu čl. 3 Úmluvy, a to z důvodu neuspokojivých přijímacích podmínek pro žadatele o mezinárodní ochranu. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí tímto aspektem zabýval zcela nedostatečným způsobem. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje pouze obecná konstatování o tom, že Itálie je členským státem EU, respektujícím lidská práva, nebo že neexistuje žádné rozhodnutí, které by deklarovalo systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Z dostupných aktuálních zpráv o situaci v Itálii však jednoznačně vyplývá, že žadatelům o mezinárodní ochranu není z kapacitních důvodů poskytováno ubytování v žádném z přijímacích středisek a jsou ponecháváni na ulici. Tento problém postihuje i osoby, které jsou do Itálie navraceny na základě dublinského řízení. Žalobce poukázal na rozsudek Velkého senátu ESLP ve věci M.S.S. proti Belgii a Řecku (stížnost č. 30696/09), v němž ESLP shledal porušení čl. 3 Úmluvy v důsledku toho, že dotčený žadatel o mezinárodní ochranu byl nucen žít v Řecku na ulici.

Žalobce dále uvedl, že v srpnu 2016 publikovala Švýcarská rada pro uprchlíky (Swiss Refugee Council) zprávu věnující se přijímacím podmínkám žadatelů o mezinárodní ochranu v Itálii, z níž vyplývá, že italský přijímací systém je neudržitelný a nepropracovaný, přístup k azylovému řízení je problematický, řešení situace žadatelů je často založeno na krátkodobých nouzových opatřeních a žadatelé o mezinárodní ochranu často končí na ulici.

Žalobce rovněž citoval rozhodnutí ESLP ve věci Tarakhel proti Švýcarsku (stížnost č. 29217/12) a dodal, že k problematice přemístování žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie je třeba přistupovat se značnou obezřetností. Rozhodnutí žalovaného by tedy mělo vycházet z co nejaktuálnějších informací a obsahovat jejich důkladné vyhodnocení ve vztahu k situaci žalobce.

Pokud žalovaný odkázal na stanovisko UNHCR z července 2013 hovořící o zlepšení situace, lze to označit minimálně za zavádějící, neboť toto stanovisko zároveň uvádí, že v Itálii přetrvává řada nedostatků, zejména co se týče přijímacích podmínek žadatelů a jejich následné integrace (zdlouhavé řízení, složitost přístupu k azylové ochraně, absence bezplatné právní pomoci, neadekvátní podmínky v přijímacích centrech). Vzhledem k tomu, že stanovisko nebylo dosud revidováno, lze se domnívat, že tyto nedostatky i nadále přetrvávají. Z údajů Eurostatu navíc vyplývá, že počet žadatelů o mezinárodní ochranu oproti období od dubna 2014 do března 2015 v období od července 2015 do června 2016 téměř dvojnásobně vzrostl až na více než 102 475 žadatelů.

V neposlední řadě žalobce připomněl též nález Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14, a uzavřel, že dle jeho názoru existuje důvodná obava, že by byl v případě návratu do Itálie vystaven ponižujícímu či dokonce nelidskému zacházení. Proto navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na stanovisku obsaženém v napadeném rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je zcela věcně správné a zákonné, pročež navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž významně rozvinul svoji dosavadní žalobní argumentaci. Nad rámec skutečností uvedených v žalobě doplnil, že žalovaný dle jeho názoru zcela ignoroval požadavky ESLP kladené na důkladnost a individuálnost posouzení situace žadatelů o mezinárodní ochranu s ohledem na možné riziko porušení článku 3 Úmluvy. Žalovaný pouze poukázal na zcela obecné informace, jimiž je možné argumentovat v zásadě v každém případě předání žadatele do Itálie. Dále žalobce zdůraznil, že případná existence rozhodnutí ESLP nebo Soudního dvora EU deklarující nemožnost navrácení žadatelů o mezinárodní ochranu do Itálie, by pochopitelně měla význam pro úvahy o realizovatelnosti předání žalobce do Itálie. Naopak neexistence takového rozhodnutí však automaticky neznamená, že může žalovaný rezignovat na posouzení aktuální situace v Itálii s ohledem na specifické okolnosti případu žalobce.

Žalobce poukázal na několik zdrojů dokumentujících přijímací podmínky pro žadatele o mezinárodní ochranu v Itálii – především na zprávu o Itálii z prosince 2015 vypracovanou v rámci projektu AIDA a zprávu Švýcarské rady pro uprchlíky (Swiss Refugee Council) ze srpna 2016, z nichž dle názoru žalobce vyplývá, že italský azylový systém trpí zásadními nedostatky. Žalovaný však veškeré indicie svědčící o takových nedostatcích zcela přešel a nevěnoval jim žádnou pozornost.

Žalobce se rovněž domnívá, že žalovaný pracoval s některými údaji v napadeném rozhodnutí zcela účelově. Kupříkladu pokud žalovaný uvedl, že v Itálii ročně žádá o mezinárodní ochranu několik tisíc uprchlíků, nelze toto tvrzení samo o sobě zpochybňovat. V žádném případě však tato skutečnost nnesvědčí o neexistenci obav uprchlíků z tamního azylového systému. Nelze přehlédnout, že tento stav je způsoben toliko dobrou dostupností Itálie pro uprchlíky směřující do Evropy v rámci migrační vlny z Afriky, obdobně jako je Řecko „nárázovou zemí“ pro uprchlíky z Blízkého východu. Skutečnost, že v Itálii žádá o mezinárodní ochranu takové množství migrantů, tedy svědčí spíše o přetížení tamějšího azylového systému a vzbuzuje obavy o dostatečně rychlé posouzení azylových žádostí.

Žalobce shrnuje, že pokud by byl navrácen do Itálie, hrozí důvodná obava, že by mohl být vystaven ponižujícímu nebo dokonce nelidskému zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy, resp. čl. 4 Listiny základních práv EU, a to s ohledem na nevyhovující podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu v Itálii. Žalovaný však existenci tohoto rizika vůbec nezohlednil. Přitom se žalobce vymezuje vůči tvrzení žalovaného, že jediným důvodem pro odchod žalobce z Itálie bylo vypršení platnosti průkazu k přechodnému pobytu. Z protokolu o pohovoru ze dne 1. 11. 2016, který je založen ve správním spise, je naopak patrné, že žalobce uvedl, že se rozhodl odejít z Itálie, protože se mu tam „nelíbilo“. Žalovaný se přitom žádným způsobem dále nezajímal o to, z jakého důvodu se necítil žalobce v Itálii spokojen. Žalovaný tedy nezjistil skutkový stav takovým způsobem, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti.

To je ostatně patrné i ze skutečnosti, že jediným zdrojem informací, z nichž žalovaný vycházel, je stanovisko UNHCR z července 2013. Jak ovšem žalobce již uváděl, existují i jiné, výrazně aktuálnější zprávy, které jednoznačně poukazují na problémy s přijímacími podmínkami žadatelů o mezinárodní ochranu. Pro úplnost žalobce připomněl i recentní

rozhodovací činnost správních soudů v obdobných případech (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 6. 2016, č. j. 32 Az 5/2016-26, či rozsudek téhož soudu ze dne 22. 6. 2016, č. j. 33 Az 8/2016-25), v rámci níž byl obdobný postup, jaký uplatnil v daném případě žalovaný, shledán nedostatečným.

V. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud v první řadě hodnotil podmínky řízení a shledal, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., dále jen „s. ř. s.“), a jde rovněž o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68, a § 70 s. ř. s.

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žádný z účastníků ve stanovené lhůtě neprojevil svůj nesouhlas s tímto postupem. Krajský soud navíc neshledal nařízení jednání v posuzované věci za potřebné.

O návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě rozhodl krajský soud usnesením ze dne 5. 1. 2017, č.j. 33 Az 15/2016 – 21, jímž tento návrh zamítl.

Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d) a odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Po důkladném posouzení věci krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.

Ze **správního spisu** žalovaného vyplývá, že žalobce v průběhu pohovoru provedeného dne 1. 11. 2016 v rámci dublinského řízení uvedl, že z Egypta odcestoval do Itálie, kde se mu však nelíbilo, a proto se rozhodl odjet. Následně žalobce pokračoval v cestě do Švýcarska, kde požádal o udělení mezinárodní ochrany. Po několika měsících ve Švýcarsku se žalobce rozhodl jet navštívit přítele, který žije v ČR. Po cestě byl nicméně na území Německa kontrolován tamější policií, a proto tam také požádal o azyl. Na území ČR byl žalobce taktéž kontrolován policií a následně byl zajištěn v režimu ust. § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Ve správním spisu je založena tisková sestava ze systému EURODAC s uvedenou shodou se záznamem ze Švýcarska, z něhož vyplývá, že žalobce požádal dne 6. 4. 2016 na území Švýcarska o udělení mezinárodní ochrany. Na základě této skutečnosti bylo se žalobcem zahájeno tzv. dublinské řízení, v jehož průběhu bylo Švýcarsko požádáno o převzetí žalobce zpět na své území. V reakci na tuto žádost švýcarská strana sdělila, že se necítí být odpovědná za posouzení azylové žádosti žalobce, neboť v minulosti požádala o převzetí žalobce za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu Itálii, která s takovým postupem implicitně souhlasila (sdělení italského Ministero dell'Interno ze dne 18. 11. 2016). Ve spisu je rovněž založena žádost o převzetí žádosti o mezinárodní ochranu ČR ze dne 21. 11. 2016, na niž žalovaný odpověděl sdělením ze dne 9. 12. 2016, že této žádosti nevyhověl.

Pro posouzení věci krajský soud považuje nejprve za vhodné shrnout relevantní právní úpravu, na základě níž bylo napadené rozhodnutí žalovaného vydáno. Žalovaným aplikované nařízení Dublin III sleduje především cíl stanovit jednotná kritéria a postupy společného evropského azylového systému, který je založen na myšlence spravedlivého určení příslušnosti jednoho členského státu k provedení řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to se zřetelem na humanitární zásady a ochranu základních lidských práv.

Podle čl. 3 odst. 1, 2 nařízení Dublin III platí, že „[č]lenské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje **jediný členský stát**, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. **Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.** Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.“

Podle čl. 18 odst. 1 písm. b) Nařízení Dublin III platí, že členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 žadatele, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu. Podle § 10a písm. b) zákona o azylu platí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustná, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný členský stát EU. Podle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu platí, že řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná.

Krajský soud z hlediska citované právní úpravy přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel zejména z právního názoru Nejvyššího správního soudu uvedeného v rozsudku ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), z něhož se podává, že „[b]ylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení.“ Předmětem sporu v posuzované věci však není správnost aplikace tzv. dublinských kritérií obsažených v kapitole III Dublinského nařízení, nýbrž to, zda se žalovaný náležitě vypořádal s existencí možných překážek přemístění žalobce do členského státu primárně příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané žalobcem, tj. do Itálie. V tomto ohledu krajský soud vycházel i z názoru Krajského soudu v Praze obsaženého v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 42 Az 3/2016 – 49.

Stěžejní žalobní bod míří proti závěru žalovaného, dle něhož aktuální stav azylového systému v Itálii netrpí systematickými deficity, takže v případě předání žalobce k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany do tohoto členského státu EU nehrozí, že by byl žalobce vystaven nelidskému či ponižujícímu zacházení. Žalobce se naproti tomu domnívá, že italský azylový systém vykazuje závažné nedostatky, a to zejména po stránce materiálních podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Z tohoto důvodu jej podle čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III nelze do Itálie přemístit.

Z již ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v rozhodnutí o zastavení řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany z důvodu, že k řízení je příslušný podle nařízení Dublin III jiný členský stát EU, se musí správní orgán zabývat tím,

zda přemístění žadatele do takto určeného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27, dále též usnesení téhož soudu ze dne 7. 5. 2015, č. j. 9 Azs 29/2015 – 19). V posledně uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud dovodil, že je to žalovaný, jakožto odborný orgán státní správy, kdo se musí jako první ve svém rozhodnutí zabývat otázkou, zda podmínky přijetí v členském státě EU, který je příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení Dublin III, nevykazují takové systematické deficity, že hrozí nelidské či ponižující zacházení s žadatelem.

V této souvislosti krajský soud v první řadě uvádí, že napadené rozhodnutí není z hlediska čl. 3 odst. 2 pododstavce druhého nařízení Dublin III nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Žalovaný v napadeném rozhodnutí srozumitelně uvedl, z jakých důvodů se domnívá, že azylový systém v Itálii systematickými nedostatky netrpí. Jak uvedl, vycházel přitom jednak z toho, že neexistuje dosud žádné rozhodnutí orgánů EU či Rady Evropy (zejm. ESLP), které by na rozdíl od Řecka jednoznačně deklarovalo, že Itálie není státem, do něhož by mohli být žadatelé o azyl navraceni v dublinském řízení. Dále odkázal také na zprávu UNHCR z července 2013, která má jednoznačně hovořit o zlepšení tamní situace oproti předcházejícím letům, a to jak v oblasti přijímacích podmínek pro žadatele o mezinárodní ochranu, tak z hlediska kvality vedených řízení ve věcech mezinárodní ochrany a dodržování dalších standardů společného evropského azylového systému. Žalovaný odkázal i na další zprávy UNHCR, které však již blíže nekonkretizoval a které nemají obsahovat žádné negativní stanovisko k Itálii.

Krajský soud však spatřuje zásadní nedostatek napadeného rozhodnutí v tom, že tyto zprávy nejsou součástí správního spisu, přičemž nejde pouze o administrativní pochybení při jeho vedení, neboť podle spisového přehledu nebyly uvedené zprávy nikdy součástí spisové dokumentace. Zjištění, která žalovaný učinil z citované zprávy, eventuálně dalších zpráv UNHCR, jakkoliv stručně jsou reprodukována, proto nemají oporu ve spisu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 51). Krajský soud přitom nepřehlédl, že jediná žalovaným dostatečně přesně specifikovaná zpráva vážící se k poměrům v Itálii je datována do července 2013, takže ji rozhodně nelze považovat za aktuální. Za účelem řádného zjištění skutkového stavu by bylo třeba prověřit, zda nedošlo ke změnám, které by se vztahovaly ke stavu věci existujícímu k datu vydání napadeného rozhodnutí.

K náležitému zjištění skutkového stavu ohledně situace v příslušném členském státě EU by podle názoru krajského soudu měly sloužit i jiné zdroje, než pouze zprávy Vysokého komisaře pro uprchlíky, a to zejména zprávy mezinárodních nevládních organizací (AIDA, ECRE, Helsinský výbor, zprávy z diplomatických misí či příp. další konkrétní zprávy z jiných informačních zdrojů označené žalobcem). Krajský soud rovněž poukazuje na to, že je úkolem žalovaného shromáždit pro vydání svého rozhodnutí náležité podklady, jejichž výčet upravuje § 23c zákona o azylu pouze demonstrativně. Je tedy na místě vykládat toto ustanovení v souladu s principy a zásadami dublinského nařízení tak, že je povinností žalovaného shromažďovat přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště, ale také informace tohoto druhu o členských státech EU, do nichž žalovaný navrácí cizince v dublinském řízení. I v konstrukci institutu systematických nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III se totiž odráží působení zásady non-

refoulement, kterou je ČR vázána, jakož i lidskoprávními standardy vyplývajícími z Úmluvy a Charty základních práv EU.

VI. Závěr a náklady řízení

Vzhledem k tomu, že žalovaný neprovedl stran posouzení aktuálního faktického stavu azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v Itálii žádné důkazy a jeho tvrzení o stavu azylového systému v Itálii tak nemají žádnou oporu v podkladech obsažených ve správním spisu, jedná se o závažnou vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Doplnění důkazů k této zásadní skutečnosti v soudním řízení správním by přitom představovalo zásadní doplnění skutkového stavu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., což není úkolem správních soudů, nýbrž posláním správního orgánu ve správním řízení ve smyslu naplnění zásady materiální pravdy.

Soud tedy z důvodu této vady řízení zrušil bez jednání napadené rozhodnutí žalovaného ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s., jak je ve výroku I uvedeno.

V dalším řízení bude povinností žalovaného odstranit vytýkanou vadu řízení tím, že založí svůj úsudek o vyhodnocení existence či neexistence systematických nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III v Itálii na relevantních podkladech vztahujících se k aktuální situaci italského azylového systému, které budou založeny ve správním spisu a budou v napadeném rozhodnutí přezkoumatelně vyhodnoceny (zejm. v napadeném rozhodnutí citovaná zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN z července 2013 a další relevantní podklady, které žalovaný za tímto účelem shromáždí).

O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť úspěšnému žalobci nevznikly žádné náklady řízení a ani jejich přiznání nepožadoval. Proto krajský soud žádnou náhradu nákladů úspěšnému žalobci nepřiznal. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení. Z uvedených důvodů bylo o náhradě nákladů rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku II tohoto rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. ledna 2017

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová